

**Työ- ja elinkeinoministeriö,
Ympäristöministeriö**

NEUVOSTORAPORTTI TEM2020-00636

AKO Voutilainen Olli(TEM), Timo
Turunen (YM), Maijala Olli(YM)

02.12.2020

JULKINEN

Asia

Epävirallinen ministerikokous, alueellinen koheesio ja kaupunkiasiat 30.11.-1.12.2020

Kokous

Epävirallinen ministerikokous, alueellinen koheesio ja kaupunkiasiat, videokokous 30.11.2020 - 01.12.2020

Alueiden yksilöllisten mahdollisuuksien hyödyntäminen ja kaupunkien kehittäminen ovat keskeisiä tapoja, joilla EU tavoittelee kestävää oikeudenmukaista kehitystä ja kasvua koronaviruksen jälkeen. Siksi EU-tasolla tehtävälle kaupunkipolitiikan yhteistyölle sekä alueiden erityispiirteitä ja koheesiota korostavalle politiikalle halutaan uutta painoarvoa. Alueellisesta koheesiosta ja kaupunkikehittämisestä vastaavat ministerit hyväksyivät uudistetun EU:n Alueellisen agendan ja kaupunkipolitiikkaa linjaavan uuden Leipzigin peruskirjan. Epävirallinen ministerikokous järjestettiin EU:n puheenjohtaja Saksan johdolla videon välityksellä 30.11.-1.12. Kokouksissa Suomea edustivat aluekoheesiopäivässä ympäristö- ja ilmastoministeri Mikkonen ja kaupunkipolitiikan päivässä ministeri Lintilän sijasta ylijohtaja Marja-Riitta Pihlman.

Ministeri **Mikkonen** korosti alueellisesta koheesiosta vastaavien ministereiden kokouksessa 1.12. kasvavia kestävyys- ja ilmastohaasteita sekä Euroopan moninaisuuden hyödyntämistä ja kaikkien alueiden vahvuuksien ja tarpeiden huomioimista. Mikkonen nosti myös koronapandemian, jonka johdosta taloudelliset ja sosiaaliset erot alueiden välillä uhkaavat entisestään kasvaa, ja alueilla on hyvin erilaiset edellytykset elpyä. Alueiden erilaiset tilanteet täytyy siksi huomioida myös EU:n elvytysvarojen käytössä.

Kokous hyväksyi yksimielisesti uuden *Alueellisen agendan*, joka on vuoteen 2030 kuultava suunnitelma siitä, miten yhteenkuuluvuutta lisätään Euroopan eri alueiden välillä. Alueellisen agendan tavoitteena on oikeudenmukainen ja vihreä Eurooppa. Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus nousevat entistä vahvempaan rooliin alueellisessa kehittämisessä. Poliitiikan toimia on räätälöitävä alueiden erityispiirteiden mukaisesti.

Aluekomissaari Elisa Ferreira sanoi kokouksessa, että alueilla on merkitystä, koska se esim. vihreän talouden vauhdittamista, osaamista ja innovaatioita tai ihmisten yhteenkuuluvuuden vahvistamista. Jos yhteenkuuluvuuteen ei panosteta, nousee esiin populismi ja tyytymättömyys demokraattisiin prosesseihin, kuten viimeaikainen kehitys on osoittanut. Ferrerian mukaan koheesiopolitiikka ei voi vain korjata sitä mitä muut politiikat jättävät tekemättä, vaan eri politiikanalojen on tunnistettava alueiden keskeiset kysymykset. Alueellisella agendalla on tehty kaikki tämä näkyväksi, mitä Ferreira piti tervetulleena.

Alueellisen agendan toteutus käynnistyy muun muassa pilottihankkeilla, joita esiteltiin kokouksessa. Piloteilla havainnollistetaan, kehitetään ja testataan, miten alueellinen yhtenäisyys voidaan ottaa vahvemmin huomioon käytännössä eri hallinnon tasoilla ja sektoreilla. Hyvä esimerkki tästä on Norjan aloitteesta käynnistettävä pilotti pienten keskusten merkityksestä alueiden elinvoimalle. Ministerit toivoivat komission huomioivan agendan tavoitteet säädöksissä ja tulevan rahoituskauden ohjelmissa. Koheesiotavoitteiden toteutumista seuraa EU:n aluepolitiikkaneuvosto. Alueellisen agendan etenemistä tarkastellaan myös väliarvioinnissa vuonna 2024.

Kaupunkipolitiikan (30.11.) osalta Suomi painotti, että kaupungeilla on iso merkitys yhteiskunnallisten uudistusten läpiviemisessä. Kaupungit ovat keskeisessä asemassa esimerkiksi kestävästä liikkumisesta ja asumista edistävien digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisessä. Myös koronakriisistä nousemisen ja uuden kasvun käynnistämiseen tarvitaan kaupungeja.

Kokouksen pääasiana hyväksyttiin yksimielisesti uusi Leipzigin peruskirja, jossa linjataan EU-tason kaupunkipolitiikan periaatteet. Periaateasiakirja korostaa kaupunkien merkitystä yhteiskunnan uudistumisessa. Peruskirjan painopisteenä ovat oikeudenmukaiset, vihreät ja tuottavat kaupungit tukevat Suomen omaa painotusta nähdä kaupungit keskeisinä talouden, kestävästä kasvun ja yhteiskunnan myönteisen muutoksen moottoreina.

Kokouksessa hyväksyttiin myös jatkoaskelmerkit Kaupunkiagenda EU:lle -yhteistyövälineelle, joka käynnistettiin alun pitäen vuonna 2016 Alankomaiden aloitteesta. Kokouksessa Suomi korosti Kaupunkiagendan aktiivista jatkokehittämistä ja toimeenpanoa. Suomen kaupungit ja Suomi jäsenmaana ovat osallistuneet agendan pohjalta yhteensä yhdeksään teemakumppanuuteen. Kaupunkiagendassa kaupungit, jäsenmaat ja EU-taso tekevät yhteistyötä kaupunkikehitykseen vaikuttavien säädösten, rahoituksen ja tiedonvaihdon parantamiseksi.

Suomen edustajat

Kokouksissa Suomea edustivat aluekoheesiopäivässä ympäristö- ja ilmastoministeri Mikkonen ja kaupunkipolitiikan päivässä ministeri Lintilän sijasta ylijohtaja Marja-Riitta Pihlman.

Valtuuskunnan muut jäsenet:

Erityisasiantuntija Olli Voutilainen TEM

Neuvotteleva virkamies Olli Maijala YM

Ympäristöneuvos Timo Turunen YM

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	kaupunkikehitys, koheesiopolitiikka
Hoitaa	TEM, YM
Tiedoksi	EUE, LVM, OKM, UM, VM, VNK, VTV